

Výuka č. 3: Barva a její vnímání

FONISMA

Domácí zadání č. 2: připomenutí Pop-artové portréty

Přetvořte černobílé kopie vlastní podobizny pomocí různých kombinací barev, tónů, vzorů a vrstev. Hrejte si s možnými variantami. Můžete portréty přetvořit, obarvit, doplnit fixkami, barvami či digitálně a pak vytisknout. Vytvořte min. **6 barevných kombinací vlastního či cizího portrétu, každý na A4.** Inspirujte se díly Andyho Warhola.

Vytvořte malbou, kresbou apod. či digitálně.
Prezentace v poslední výukové hodině.

Podmínky k získání zápočtu

praktické tvůrčí aktivity zadávané ve výuce, aktivní účast ve výuce na fakultě (100 %), splnění domácích zadání a jejich včasné odevzdání. Konkrétně:

- **3 x aktivní účast ve výuce (lze nahrazovat povinnou výuku odpovídající výuce v druhé skupině), plnění dílčích úkolů ve výuce - zde lze 1 x chybět z důvodu nemoci (platná omluvenka v IS). (6.10., 3.11., 24.11.)**

3 x průběžné plnění domácích zadání (samostudium odborných zdrojů, asynchronní online zadání, návštěva galerie apod.) - upřesnění vždy ve dané výuce, odevzdání **do odevzdárny do vlastní složky**, do termínu další výuky či jindy, pokud je stanoveno. **Bude existovat pouze 1 odevzdárna, kde si každý založí vlastní složku.**

1 x účast na 4. výuce (8. 12.) (případně po individuální dohodě na dalších termínech v prosinci či lednu) - **osobní představení a sdílení výsledků domácích zadání ve skupině**, reflexe procesu výtvarných činností z výuky i z domácích zadání.

Poslední setkání - upřesňující informace

8.12. - představení a introspektivní sdílení procesu vzniku a výsledků Vaší tvorby v průběhu semestru

Přijďte 8.12. nebo využijte několik volných termínů on-line

Hlavní zadání: Zkuste představit ostatním Vaši tvorbu v průběhu semestru v širších souvislostech tématu “Návraty do dětství” či “Hrdinové mého dětství”.

Formální úprava: Můžete ukazovat fotky z procesu apod. či hotová díla a ty komentovat. Tvorbu z výuky přinesu. Není nutná žádná prezentace v powerpointu, ale pokud Vám to vyhovuje, můžete ji použít. Můžete i číst svoje poznámky či celý text, nemusíte mluvit bez textové opory. Jakkoliv. (cca 5 min)

Otázky, které si můžete pokládat při sebereflexi, pokud nevíte přesně, jak začít:

- Vzpomínáš si na svoje první výtvary, první kresby, malby, prostorové objekty. Vzpomeneš si, jaké to bylo, co se k tomu vázalo za pocity, vzpomínky, situace aj.?
- Našel/Našla jsi doma nějaké staré dětské artefakty (kresby, malby, výtvary apod.)? Jaké to je vidět je “dospělýma” očima? Jaké vyvolávají vzpomínky?
- Jaké hlavní charaktery, symboly, postavy jsi ztvárňoval/la?
- Jak vzpomínáš na období prvního stupně na ZŠ? Co VV v té době?
- Kdo byli hrdinové tvého dětství (třeba na 1. stupni ZŠ)? Zkus popsat jejich důležité rysy, charakteristiku, co tě na nich oslovilo. Jak tě ovlivnili? Byl jen jeden hrdina, bylo jich více?
- Jak se ti na toto téma pracovalo? Která technika tě oslovila? Který z výtvarných úkolů tě nejvíce zaujal a proč? Která fáze tvorby tě nejvíce bavila a proč? Jak se ti zpracovával komiks, co tě zaujalo a proč?
- Jak vnímáš smysl vlastní tvorby. Vnímáš nějaký vývoj vlastní tvorby, změny apod.? Co ti to přineslo, jak tě téma oslovilo? Vidíš nějaké osobní zisky?

-Mluvte o tom, co chcete s ostatními sdílet. Osobnější rovinu můžete nechat v prostém textu v odevzdárně. Po představení Vaší tvorby bude následovat krátká diskuze - prostor pro doplňující otázky a reakce publika. Smyslem není hodnotící rozhovor, ale hlubší proniknutí a sdílení záměrů tvůrce. Smyslem je introspektivní reflexivní pohled na vytvořená díla a proces tvorby. Mějme radost z vlastní jinakosti a odlišnosti. Potěšme se a obohatme se různorodostí našeho prožívání a subjektivitou jejich zobrazení.

Napište do společné diskuze: interaktivní osnova - 4 výuka

Napište, sdílejte, bavme se na téma “Hrdinové mého dětství”, aby i ostatní věděli, kdo byl hrdina Vašeho dětství a jak jste ho ztvárnili

pro účely případné výstavy - **sepsaný krátký text** (esej, vyprávění, útržky myšlenek, úvaha) vztahující se k tématu “Hrdinové mého dětství” či nějakým zážitkům z Vašeho dětství ve vztahu k VV. Texty bychom mohli využít do popisků či do textu k výstavě, kterou bychom rádi připravili z Vašich výtvorů na začátek dalšího semestru. Zkuste každý něco dle svých sil a schopností vytvořit. Rozsah: pár vět až jedna stránka. Prosím, napište do diskuze či vložte do odevzdárny do své složky.

Po prezentaci a kontrole splnění všech požadavků k zápočtu obdržíte zápočet.

BARVA a emoce

Civilizace vznikají a zanikají. Zanechávají po sobě umění, základní projev lidství.

Je barva jen dekorace, nebo může mít duchovní význam?

Po staletí se za barviva dokonce leckdy platilo více než za zlato o stejné váze. Středověká gotická katedrála v Chartres je postavena tak, že její zdi téměř mizí, tvoří pouhou kostru, a kostel pak uvnitř působí jako loď plná světla. Nachází se tu nejkrásnější dochovaná vitrážová okna z dvanáctého a třináctého století, která barvami prosvětlují a jaksi povyšují prostor určený duchovnímu rozjímání. Barvy zde mají moc přepravit nás z pozemského světa do nehmotného nebe. I na hinduistických a buddhistických obrazech je barva prostředkem zjevení a má moc symbolizovat nejhlubší metafyzické pravdy. Ve středověké Evropě se většina barev a barviv vyráběla ze snadno dostupných ingrediencí přírodního původu. Z kořenů, bobulí, kůry, listů, minerálů, dokonce i z drceného hmyzu. Nejcennějším barvivem byl ve středověku a renesanci ultramarin, používaný od 13. století pro zobrazení modrého pláště Panny Marie a později odvážně vnesený Tizianem v zachycení onoho elektrizujícího okamžiku na obraze Bakchus a Ariadna, kdy se dva lidé poprvé střetnou očima a bezhlavě se zamilují, z prostředí kostela do světa lidské vášně (<https://www.youtube.com/watch?v=-pqTUVgQgxM>). Zhruba sto let po benátských mistrovských dílech jako Bakchus a Ariadna se syté oranžové, červené, modré a žluté barvy spojily se světlem a stínem. Nakonec se tak dostaneme k moderním malířům, kteří komponují pouze barvou jako Mark Rothko či Yves Klein. Když současný umělec Anish Kapoor (<https://news.artnet.com/art-world/anish-kapoor-vantablack-2391684>) používá černou, i on odkazuje na něco, co jej přesahuje... <https://www.csfd.cz/film/610562-civilizace-a-umeni/695169-barva-a-svetlo/prehled/> Civilizace a umění, dokumentární film, Velká Británie, 2018

Yves Klein - mistr modré

- Zemřel 34
- YKB
- Judo

Yves Klein ([28. dubna 1928 Nice, Francie](#) – [6. června 1962 Paříž, Francie](#)) byl [francouzský](#) výtvarník, jehož dílo se stalo podnětem pro [konceptuální umění](#) a umění používající jako svůj výrazový prostředek [happening](#). Známy se stal především svými [monochromními](#) obrazy, na nichž aplikoval temně zářivou ultramarínovou barvu.

https://www.youtube.com/watch?v=_dZ14kux-IA 5:07, 10:56

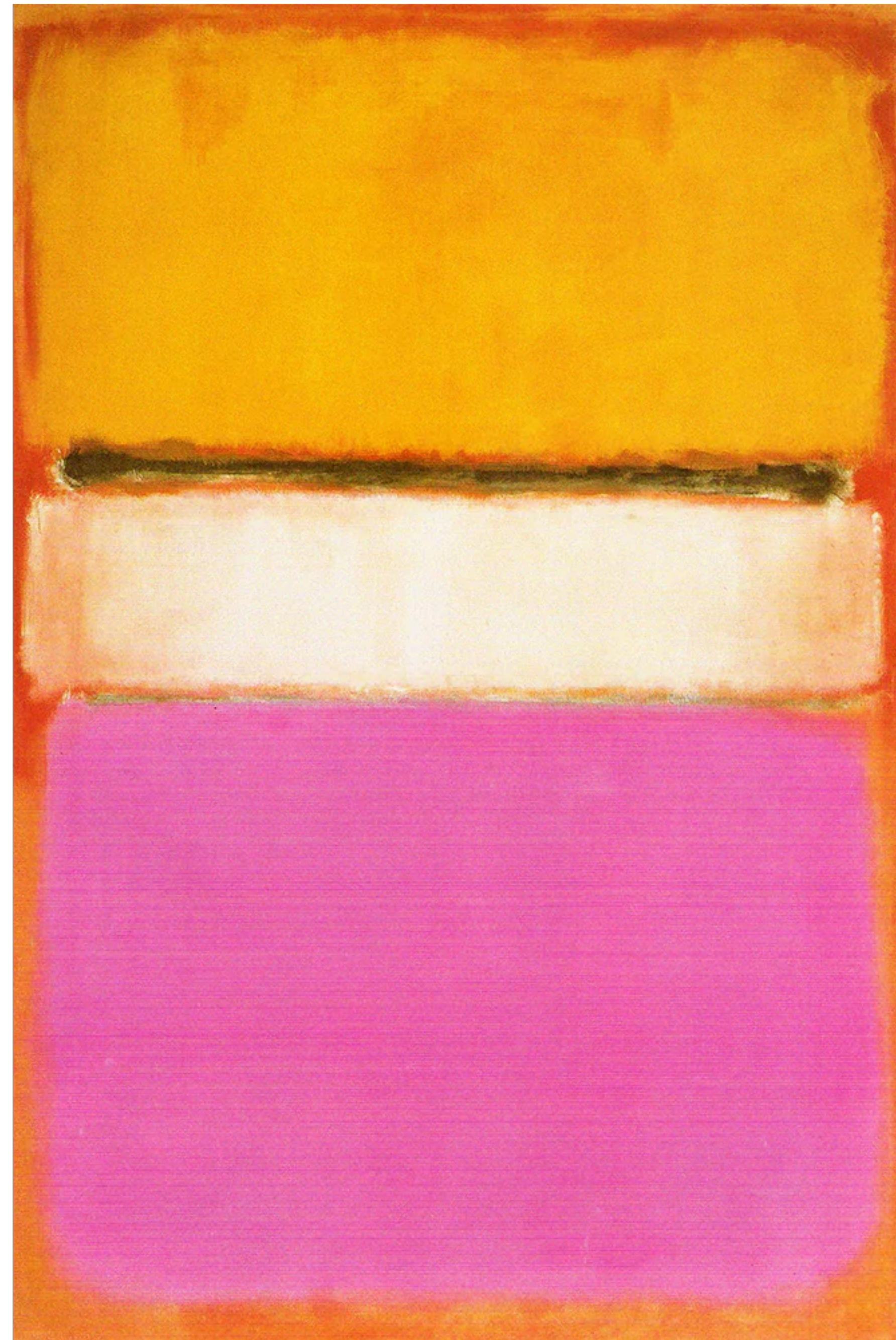

Mark Rothko

Mark Rothko ([25. září 1903](#) v [Daugavpilsu](#) – [25. února 1970](#) v [New Yorku](#)) byl americký malíř lotyšského původu. Narodil se v dnešním [Lotyšsku](#) v židovské rodině jako Marcus Rothkowitz. Jeho malby jsou převážně [abstraktní](#), Rothko byl průkopník tzv. malířství barevných ploch. Je jedním z představitelů [abstraktního expresionismu](#).

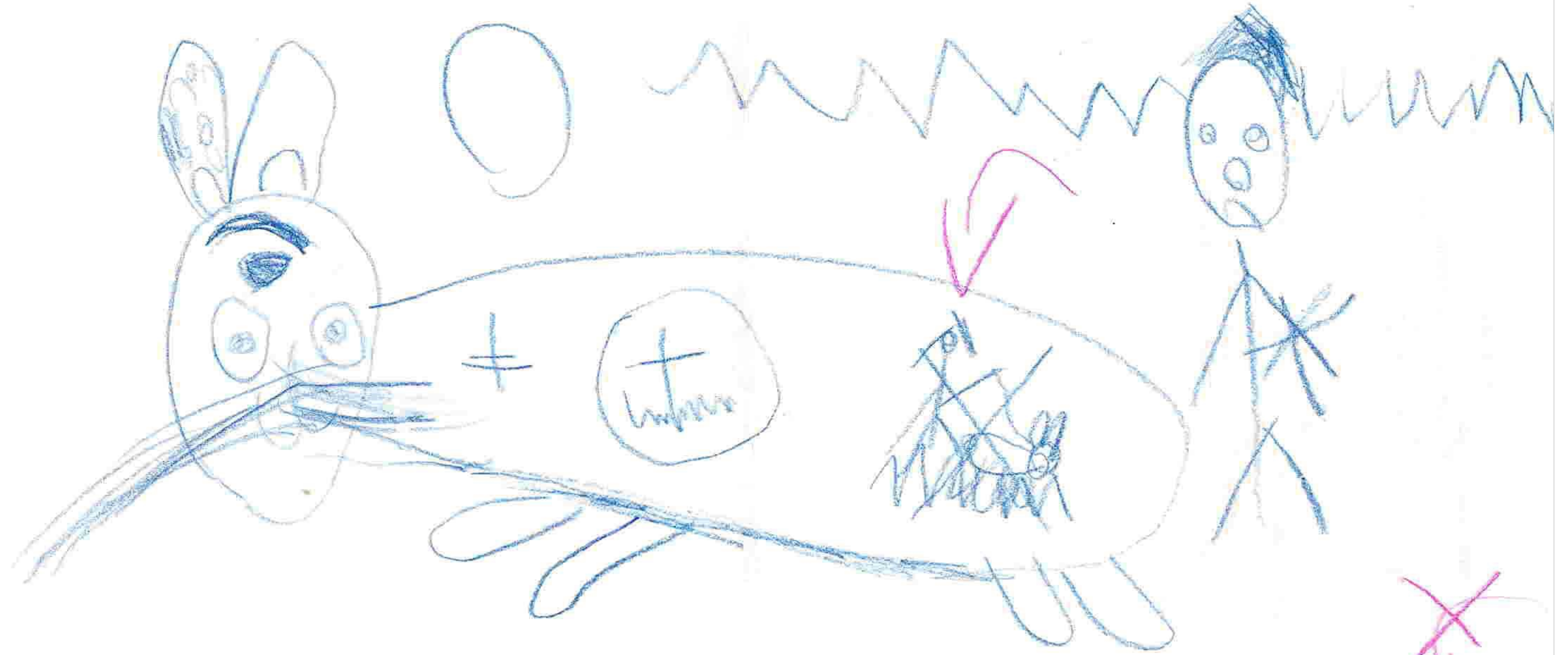
BBC Síla umění: Simon Schama : Mark Rothko

Začátek 20:05

Zdroje

- Petra Chvátalová, Barva, tvar, prostor, gesto: DP, 2020: https://is.muni.cz/th/w99qi/Chvatalova_diplomova_prace_2020.pdf
- Optické klamy: <https://www.studenta.cz/10-nejlepsich-optickyh-klamh-ktere-zmatou-i-vas/r~st:article:674/>
- Clivea Gifforda Eye Benders: The Science of Seeing and Believing
- Mat-fyz: fyzikální pokusy - optika : <https://www.matfyz.cz/clanky/fyzikalni-pokus-lom-svetla>
- The Power of Art, Document BBC, Vincent van Gogh
- Jaroslav Brožek, Obraz a barva
- Dokument: Barvy ve vědě a umění <https://edu.ceskatelevize.cz/video/5431-barvy-ve-vede-a-umeni> (z čeho jsou barvy - malířské, co je to barva?)

- Civilizace a umění: barva a světlo: <https://www.csfd.cz/film/610562-civilizace-a-umeni/695169-barva-a-svetlo/prehled/> Civilizace a umění, dokumentární film, Velká Británie, 2018
- Síla umění: Mark Rothko, dokument BBC
- Yves Klein: <https://www.youtube.com/watch?v=dZ14kux-IA>: MAMAC – Yves Klein, the master of blue

Synestézie

Synopsie - FONISMA - “HRAJTE TO VÍC ZELENĚ!”

Synestezie (z [řeckého](#) *syn-* = spojení a *aesthesis* = cítění, vjem) je sdružení dvou nebo více smyslových vjemů člověka. Jde o způsob [vnímání](#), kdy původní [vjem](#) jednoho smyslu vyvolá vjem smyslu jiného, resp. je k původnímu přiřazen. Může jít i o sdružení různých vjemů, které by patřily stejnému smyslu, avšak vyvolaný vjem je pouze „cítěn“. V obou těchto případech může být první či vyvolávající z vjemů viděn, slyšen apod. nikoli fakticky, ale jen mentálně, tedy osoba si jej představuje ve své mysli. Některé osoby uvádějí, že ve změněných stavech vědomí, např. po požití drog doopravdy chutnaly zvuky nebo slyšely světlo, popřípadě zcela přestaly rozlišovat mezi kvalitativní stránkou barev a zvuků apod.

- **hudba, zvuk → barva**

Spojení akustického a optického vjemu se nazývá *synopsie*. Vybaví-li se vnímáři při poslechu hudby nebo zvuku vizuální vjem, jedná se o [fotisma](#), opačný případ se nazývá fonisma. Fotismata jako první popsal [ruský](#) skladatel [Nikolaj Rimskij-Korsakov](#), který přiřazoval barvy jednotlivým [tónům](#) (např. tón C = bílá, D = žlutá barva atd. – viz autorova stránka). [Francouzský](#) skladatel [Olivier Messiaen](#), který měl barvy spojené s [tóninami](#) i s hudebním výrazem, říkal s oblibou [interpretům](#) v [orchestru](#) např.: „Hrajte to víc zeleně“. Podobným způsobem mohou působit i vjemy nehudebních zvuků. Existují také zajímavé analogie v pojmovém označování (např. vysoký – nízký tón). (Wikipedie: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Synestezie>)

Propojení barvy a zvuku **FONISMA** etuda

- <https://www.youtube.com/watch?v=Dd5NE-gCxKQ&t=317s>
- Aplikace PhonoPaper: Přehrajte si mobilem hudbu z papíru! 🎵 📱 PhonoPaper tutorial + tipy nejen pro učitele (Bára Jeřábková alias Baruš Mima)
- Ozvučení kompozice barevných ploch, tvarů, kombinace odstínů a tónů, struktur, materiálů....
- Vytvořte výtvarnou kompozici - ozvučte - vytvořte její Phonogram - vytiskněte
- Vytvořte hudební kompozici - vytvořte její Phonogram - vytiskněte - vytvořte výtvarnou podobu

Fonograf

Fonograf je první [přístroj](#) na nahrávání a reprodukci hlasu. Jeho vynálezcem byl roku [1877 Thomas Alva Edison](#), který si jej 19. února 1878 nechal patentovat^[1] a prvním záznamem byla dětská říkanka *Mary had a little lamb*. V roce [1888](#) berlínský herec [Emile Berliner](#) nezávisle na něm vyvinul [gramofon](#), který jej následně nahradil.

Šlo o následovníka [automatofonů](#). Záznam na fonografu byl uchováván na válečku – tím se lišil od pozdějšího gramofonu, kde médiem byla plochá [deska](#). (<https://cs.wikipedia.org/wiki/Fonograf>)

PhonoPaper

PhonoPaper je fotoaparátová aplikace pro přehrávání obrázků s kódovaným zvukem (kódy PhonoPaper) - záznam akustických kmitů.

Pomocí této aplikace můžete také vytvořit vlastní kódy: 10 sekund zvuku lze zaznamenat z mikrofonu a převést na obrázek.

[https://play.google.com/store/apps/details?
id=nightradio.phonopaper&hl=cs&gl=US&pli=1](https://play.google.com/store/apps/details?id=nightradio.phonopaper&hl=cs&gl=US&pli=1)

Domácí zadání č. 3:

Propojení se zvukem

Navrhněte výtvarnou **tvořivou** aktivitu, která využívá propojení s hudební výchovou (hudbou, zvukem...) a provedte ji, vyzkoušejte si ji sami na sobě či na jiných lidech

Nechť se jedná o aktivitu vysoce tvůrčí, experimentální, hravou a zábavnou.

Najděte si podobné aplikace.... Pátrejte na internetu.... Využijte služby AI....hledejte...přemýšlejte!